

„VISADA NORISI, KAD SPEKTAKLIS TURĖTŲ SAVO GYVAVIMO LAIKOTARPĮ – SAVO GYVENIMĄ, KAD NEBŪTŲ VIENKARTINIS...“

Jau daugiau negu penkeri metai Telšių Žemaitės dramos teatre kuria režisierius ir aktorius DONATAS ŽILINSKAS, prieš tai dirbęs Kretingos Egidijaus Radžiaus teatre. Apie naujausius ir anksčiau Žemaitijos sostinėje pastatytus spektaklius, sukurtus vaidmenis, darbą Kurmaičių (Kretingos r.) mėgėjų teatre su juo kalbėjosi DANUTĖ MUKIENĖ

– Su Telšių Žemaitės dramos teatru bendradarbiaujate nuo 2017 metų. Jau režisavote nemažai spektaklių. Kurie, Jūsų paties supratimu, labiausiai pavyko, kaip juos įvertino žiūrovai ir mėgėjų teatro specialistai?

– Kiekvienas spektaklis man labai brangus, todėl įvertinti, kuris labiau pasisekė, kuris ne, negalėčiau. Bet kuriuo atveju, visada norisi, kad spektaklis turėtų savo gyvavimo laikotarpį – savo gyvenimą, kad nebūtų vienkartinis, kad jis augtų, aktoriai įsigyventų į kuriamus personažus ir tą spektaklį vis vystytų, pildytų naujomis spalvomis.

Spektaklio kūrimo procese vadovaujusi tokia samprata: „Ką sukūrei (pastatei) iki premjeros dienos, tą ir palik, bėgant laikui iš esmės nieko nebekeisk. Tegu spektaklis gyvena savo gyvenimą“. O kiek jis gyvuos, priklausau nuo daugybės faktorių, bet pagrindinis ir svarbiausias – jei eina žiūrovas, spektaklis ir gyvena. Todėl kartais, kai žiūriu savo režisuotą spektaklį, pats pajaučiu, kad dabar daryčiau kitaip. Bet tuo teatras ir žavus, gyvas.

Per penkerių metų darbą Telšių Žemaitės dramos teatre, pastaciau šiuos spektaklius: K. Sajos „Anapilin, arba Kvailybės gravitacija“, pagal P. Cvirkos romaną „Frank Kruk“ – „Šventųjų gyvenimas“, K. Ostrausko „Vaižgantas“, vaikams skirtą muzikinį spektaklį – V. Kupšio „Voro galybė“, bendradar-

Donatas Žilinskas. Nuotrauka iš D. Žilinsko asmeninio archyvo

biaudamas su režisieriumi B. Tserediani – „Nepriklausomybės diena“, skirtą Lietuvos ir Sakartvelo Nepriklausomybės atkūrimo šimtmečiui, publicistinį vaidinimą „Žemaitės Lietuva“, kuris buvo parodytas Lietuvos šimtmečio dainų šventėje „Vardan tos...“ vykusioje Teatro dienoje „Sau, tautai, žmonijai“.

XVI Lietuvos mėgėjų teatrų šventėje „Tegyvuoja teatras“ mano režisuotas spektaklis (K. Ostrausko „Vaižgantas“) buvo apdovanotas diplomais nominacijose „Ryškiausias vyro vaidmuo“ ir „Ryškiausias režisieriaus darbas“. Už ryškiausio vyro vaidmenį buvau pripažintas šios šventės laureatu.

Spektaklis K. Sajos „Anapilin, arba Kvailybės gravitacija“ ir pagal P. Cvirkos romaną „Frank Kruk“ pastatytas „Šventųjų gyvenimas“, buvo apdovanoti diplomais Lietuvos suaugusiųjų mėgėjų teatrų apžiūrose-šventėse „Atspindžiai“.

Sulaukiame gražių atsiliepimų ir dalyvaudami mėgėjų teatrų šventėse, kurios vyksta kitose Lietuvos kultūros įstaigose. Stengiamės palaikyti glaudžius ryšius su Lietuvos mėgėjų teatrais, ypačingai Žemaitijos regione.

(Nukelta į 8 p.)

D. Žilinskas Žemaitės dramos teatro spektaklyje Kosto. Ostrausko „Vaižgantas“. Fot. Siga Gailiuvienė

– *Telšių Žemaitės dramos teatre ne tik režisuojaite spektaklius, bet ir kuriate vaidmenis. Tad klausimas panašus į pirmąjį: kokie vaidmenys Jums labiausiai pavyko, kokie arčiausiai širdies?*

– Visi Telšių Žemaitės dramos teatre mano paties sukurti vaidmenys nebuvo sukurti dėl to, kad aš labai veržčiausi į sceną. Taip jau yra, kad mėgėjų teatre kartais tai vienas, tai kitas aktorius dėl objektyvių priežasčių negali vaidinti. Tada situaciją visada tenka gelbėti režisieriui. Taip Telšių teatre atsitiko ir man. Tik K. Ostrausko spektaklyje „Vaižgantas“ nuo pat pradžių jame kūrčiau vaidmenį, nes teatras, bendradarbiaudamas su Telšių rajono savivaldybės Karolinos Praniauskaitės viešąja biblioteka, spektaklio pastatymui buvo numatęs tik du mėnesius. Kadangi terminai buvo labai glausti, jaunąjį Vaiž-

gantą vaidinau pats, o jau vyresnį – aktorius A. Nekrašius. Prasidėjus pandemijai, kadangi kviesti aktorius į repeticijas negalėjome, tai su teatro darbuotojais pasta-tėme vaikišką muzikinį spektaklį V. Kupšio „Voro galybė“. Jame man teko vaidinti Vorą.

Taip jau yra, kad mano atveju tie vaidmenys dėl įvairių aplinkybių, o ne dėl to, kad pats noriu juos sau pasiskirti, tiesiog ateina savaime.

Telšių Žemaitės dramos teatre spektakliai statomi ir profesionalaus teatro pagrindais. Šiuo atveju man tenka padėti režisieriui B. Tserediani ir vaidinti jo režisuojamuose spektakliuose.

– *Kas iš aktorių trupės statant spektaklius yra didžiausi Jūs pagalbininkai?*

– Statant spektaklį neišskiriu nė vieno aktoriaus, kiekvienas jų kuriamas vaidmuo – kūrybinio proceso dalis. Per sukauptą penkerių metų darbo patirtį Telšių Žemaitės dramos teatre, manau, atsirado didesnis aktorių, techninio personalo ir režisieriaus tarpusavio pasitikėjimas, nusistovėjo darbiniai-kūrybiniai santykiai. Tuo labai džiaugiuosi.

Žinoma, negaliu nepaminėti patyrusių, ilgą aktorinę, režisūrinę patirtį turinčių Žemaitės dramos teatro aktorių: A. Nekrašiaus, J. Kneitienės, V. Bartkaus, V. Butkaus, jaunesnės kartos atstovų A. Jaramavičiaus, K. Sutkienės, A. Korkadinovaitės-Šiaudkulienės ir tų, kurie aktorių trupę papildė jau man dirbant teatre: R. Maco, R. Stanevičiūtės, R. Birkantaitės, M. Vaurės.

Skirtingos aktorių profesijos, pasaulėjauta, gyvenimiška ir aktorinė patirtis. Visa tai stengiamės plėtoti, apjungti bendrai kūrybinei teatro veiklai Telšiuose, o tai ir yra ta nepamatuojama pagalba.

– *Kokie svarbiausi, labiausiai pavykę jį sukurti vaidmenys ir kaip šių aktorių vaidybą Jūs galėtumėte apibūdinti?*

– Ma no tikslas, kad visi aktorių sukurti vaidmenys būtų geri ir tai turbūt yra svarbiausias režisieriaus ir aktoriaus tarpusavio kūrybinio bendradarbiavimo tikslas. Žinoma, yra skirtingos kūrybinio darbo scenoje patirtys, skirtingi gebėjimai, dramaturgija, laikas, kurį aktorius gali skirti spektaklio pastatymui ir

Scena iš Žemaitės dramos teatro muzikinio V. Kupšio spektaklio „Voro galybė“ (rež. D. Žilinskas). Iš kairės: M. Bladženauskaitė, D. Žilinskas, A. Korkadinovaitė-Šiaudkulienė, M. Vaurė. Fot. Siga. Gailiuvienė

Scena iš Žemaitės dramos teatro spektaklio „Šventųjų gyvenimas“, pastatyto pagal P. Cvirkos romaną „Frank Kruk“ (rež. D. Žilinskas). Iš kairės: J. Kneitienė, A. Nekrašius, A. Korkadinovaitė-Šiaudkulienė, R. Macas, A. Jaramavičius, R. Stanevičiūtė, V. Bartkus, V. Butkus. Fot. Siga Gailiuvienė

t. t. Kaip režisierius stengiuosi, kad kiekvienas aktorius tobulėtų, augtų, tačiau puikiai suprantu, kad tas augimas priklauso ir nuo manęs paties. Manau, kad kuo daugiau išbandysime skirtingas dramaturgijas, aktorinės vaidybos mokyklas, žanrus, tuo tas augimas bus labiau jaučiamas. Ar augimas yra? Į šį klusimą gali atsakyti tik žiūrovai, teatro kritikai.

– *Pasiekė žinia, kad šiuo metu statote naują spektaklį. Koks jis (pavadinimas, autorius)? Kada į jį planuojate pakviesti žiūrovus?*

– Dabar pagal H. Levino pjesę statome spektaklį „Žaidimų aikštė, arba Visi nori gyventi“.

(Nukelta į 10 p.)

Scena iš Žemaitės dramos teatro muzikinio spektaklio – V. Kupšio „Voro galybė“ (rež. D. Žilinskas). Iš kairės: A. Korkadinovaitė-Šiaudkulienė, D. Žilinskas, M. Vaurė. Fot. Siga Gailiuvienė

H. Levinas (1943–1999) – rašytojas, poetas, dramaturgas ir režisierius, daugybės Izraelio ir įvairių užsienio šalių premijų laureatas. Jis parašė daugiau negu 50 pjesių, kurios statomos visame pasaulyje. Spektaklio premjera numatoma Tarp-tautinę teatro dieną (kovo 27-ąją) Telšių Žemaitės dramos teatre.

Šiais metais planuojame žiūrovus pakviesti dar ir į K. Harding spektaklio „Dvi seserys“ premjerą. Jame vaidins J. Kneitienė ir R. Stanevičiūtė.

– *Kokie aktoriai kuria vaidmenis spektaklyje „Žaidimų aikštė, arba Visi nori gyventi“ kuria?*

– Šiame spektaklyje vadina: R. Macas – baronas Pozna; K. Sutkienė – Poznos žmona Poznabucha; A. Nekrašius – Poznos tėvas; J. Kneitienė – Poznos mam a; V. Butkus – mirties angelas Maveckis ir šlubius; V. Bartkus – gailestingumo angelas ir kuprius; A. Korkadinovaitė-Šiaudkulienė – mirties angelo pavaduotoja Gulgulevičienė; M. Vaurė – mirties angelo pavaduotojos dukra Gulgalė ir Poznos dukra Poznamartė; R. Birkan-taitė – Poznos dukra Poznamartė ir mergaitė; R. Stanevičiūtė – aktorė Cici; R. Narmontas – Poznos vergas Bamba.

– *Kokia šio spektaklio pagrindinė mintis – kokią žinutę(-es) jo metu iš scenos transliuosite žiūrovui?*

– H. Levinas savo kūryba nuolat kritikavo visuomenę ir šalies konformistines ideologijas, paliesdamas egzistencinius gyvenimo ir mirties klausimus. Jo pjesės persmelktos humoro, jose lyg per didinamąjį stiklą parodomos tamsiosios, dažnai nuvertinamos ir nepastebimos, absurdiškiausios, silpniausios, bet kartu bendražmogiškos žmogaus sielos pusės. Ši dramaturgija pasirinkta neatsitiktinai, nes galima rasti daug paradoksalių sutapimų šių dienų gyvenime: visuomenės susiskaldymas, pasaulinė pandemine situacija, Rusijos karas Ukrainoje. Tokiomis aplinkybėmis visuomenės nariai tampa lyg žaidimų aikštelės dalyviai – „figūros“, kuriomis manipuluojama, siekiant sunkiai suprantamų tikslų. Mirties samprata šiandien kartais kai kurių asmenų suvokiama tik kaip statistikos dalis, kuri vis papildoma skaičiais. Na o svarbiausia kova vyksta pačiame žmoguje: tarp nustatytų (krikščionybės ar kitos religijos) normų – Dievo – tas kas aukščiau visų; žmogiškosios (biologinės) prigimties – gundymų, naudos, manipuliavimo dorovinėmis vertybėmis.

Spektaklis kviečia mąstyti apie žmogų, o žmogus – labai sudėtingas sutvėrimas. Lyg ir turime krikščionybėje, kitose religijose nustatytas elgesio normas, tačiau ne visada jų laikomės ir tai turbūt natūralu, nes tokia žmogaus prigimtis. Užduokime žmogui klausimą: „Ar nori gyventi?“ Visi nori ir tokia žmogaus prigimtis – gyventi.

– *Ankstesniais metais bendradarbiaavote ir su Kretingos kultūros centro Kurmaičių skyriaus mėgėjų teatru, ten statėte spektaklius, kūrėte vaidmenis. Ar šį bendradarbiavimą tęsiate ir šiuo metu, jei taip, kaip įmanoma suderinti tai su darbu Telšių Žemaitės dramos teatre? Ar dirbti į Telšius vis dar važinėjate iš Kretingos?*

– Kretingos rajono kultūros centro Kurmaičių skyriuje meno vadovu dirbu nuo 2010 metų. Čia įkūriau suaugusiųjų dramos kolektyvą, kuriam vadovauju ir dabar. Kurmaičiuose 2011 m. pagal I. Simonaitytės romaną „Aukštųjų Šimonių likimas“ pastačiau pirmąjį savo spektaklį (diplominių darbų) „Urtė“. Per vienuolika savo gyvavimo metų šis kolektyvas žiūrovus pakvietė į penkių spektaklių premjeras. 2018 m. teatras dalyvavo Lietuvos

Kretingos rajono kultūros centro Kurmaičių skyriaus suaugusiųjų dramos teatro kolektyvas, Agluonėnuose vaidinęs spektaklį „(Ne) Laimės smūgis“, pastatytą pagal E. Untulio pjesę (rež. D. Žilinskas). Iš kairės: V. Endriekus, R. Janušienė, V. Brazdauskienė, R. Pipiras, R. Žilinskienė, L. Jančiauskienė, V. Gedvilas. Fotografas nežinomas. Nuotrauka iš Agluonėnų kultūros namų archyvo

Kretingos rajono kultūros centro Kurmaičių skyriaus suaugusiųjų dramos kolektyvas minint 10 metų kūrybinės veiklos jubiliejų. Nuotraukoje įamžinti vaidmenys spektakliuose kūrę aktorių trupės nariai. Fotografas D. Žilinskas

šimtmečio dainų šventėje, jam yra suteikta mėgėjų meno kolektyvų I kategorija.

Kūrybinis darbas Telšių Žemaitės dramos teatre yra intensyvesnis negu Kretingos rajono kultūros centro Kurmaičių skyriaus suaugusiųjų dramos kolektyve, todėl suderinti darbą pavyksta. Esant galimybei, spektaklius, kuriuos pastatau Telšių Žemaitės dramos teatre, parodome Kurmaičių scenoje.

Profesorius P. Bielskis yra pasakęs: „Kad bet kurį Lietuvos miestelį ar kaimą, kuris neturi teatro, reikėtų apmėtyti bulvėmis“. Iš dalies dėl to kuriu ir gimtinėje – Kurmaičiuose. Nesinorėtų, kad Kurmaičiai būtų tarp apmėtomųjų... Į Telšius vis dar važinėju iš Kretingos. Ten ir gyvenu.

– Kokius spektaklius šiuo metu režisuojate Kurmaičių miestelio scenos mėgėjų teatre ir kada planuojate į juos pakviesti žiūrovus?

– Kaip jau minėjau, darbas Kurmaičiuose nėra labai intensyvus, ypač paskutiniaisiais metais, kai siaučia COVID-19 virusas. Praėjusiais metais Kurmaičiuose atšventėme suaugusiųjų mėgėjų teatro 10-ties metų jubiliejų, žiūrovams parodėme pagal E. Untulio pjesę pastatytą spektaklį „(Ne) Laimės smūgis“. Apie artimiausią premjerą dar negalvoju, bet minčių turiu. Svarbiausia, kad yra kolektyvo branduolys, o kai toks yra, galima kurti.

Šiuo metu Kurmaičių suaugusiųjų dramos kolektyve vaidina dešimt vietinių aktorių mėgėjų. Jie dalyvauja Lietuvos mėgėjų teatrų šventėse-apžiurose „Atspindžiai“ ir jose sulaukia žiūrovų bei scenos specialistų gerų atsiliepimų. Smagu, kad ir šis kolektyvas Lietuvoje yra matomas bei vertinamas.

Dėkoju už pokalbį! Linkiu sėkmės ir naujų, gražių kūrybinių sumanymų, spektaklių!